

KALASTUSALUEEN TILIKARTAN RAKENTAMINEN

Mikko Airaksinen 5.2.2009

Yleistä

Kalastusalueiden taloushallinnon kehittämisessä yhtenä tavoitteena on ollut talousasioihin liittyvien toimintatapojen yhtenäistäminen. Kirjanpidon osalta yhtenäistämistarpeet liittyvät lähinnä omistajien varoja ja valtionapuja koskeviin kirjauskäytäntöihin sekä tilinpäätösraporttien esitystapaan. Tilikartan osalta ei ole haluttu lähteä antamaan tarkempaa ohjeistusta, koska jokainen kirjanpitovelvollinen voi muokata tilikartan omien tarpeidensa pohjalta.

Mikäli kalastusalueella on tarvetta muokata nykyistä tilikarttaa, voidaan apuna käyttää liitteenä olevaa esimerkkiä. Mikäli nykyään käytössä oleva tilikartta on todettu hyväksi, sen käyttöä voidaan jatkaa entiseen tapaan. Kalastusalueen tulee kuitenkin varmistaa, että valtionapujen ja omistajien varojen käsittelyä varten nykyisessä tilikartassa on esimerkkikartassa punaisella värillä korostetut tilit ja että em. varoihin liittyvät kirjaukset tehdään suositusten mukaisesti (Airaksinen & Heinimaa: Suositukset kalastusalueiden taloushallinnon järjestämiseksi, Riista- ja kalatalous, selvityksiä 6 ja 6b/2008)

Tilikartan ryhmittely

Kalastusalueen tuloslaskelmassa esitetään tuotot ja kulut erikseen sekä 'varsinaisen toiminnan', 'varainhankinnan' että 'sijoitus- ja rahoitustoiminnan' osalta. Käytännössä valtaosa kalastusalueen tuotoista ja kuluista liittyy varsinaiseen toimintaan. Tästä poikkeuksena tilikaudella käytetty toimintaraha, joka esitetään tulona otsikon 'yleisavustukset' alla.

'Varsinaisen toiminnan' kulut on esitettävä tilinpäätöksessä jaoteltuna henkilöstökuluihin, poistoihin ja muihin kuluihin. Tilikarttaa rakentaessa kannattaa huomioida em. jaottelu. Esimerkiksi, jos isännöijälle maksetaan palkkaa, on palkka ja sivukulut kirjattava ja esitettävä tuloslaskelmassa henkilöstökuluna. Jos isännöinti ostetaan ostopalveluna, kirjataan ja esitetään syntynyt kulu tuloslaskelmassa muihin kuluihin.

Tulotilit ja menotilit sekä niiden seuranta

Valtionapuja ja omistajien varoja koskevia tilejä lukuun ottamatta jokainen kalastusalue voi muokata rungon pohjalta itselleen sopivan tilikartan lisäämällä tarvitsemiaan tilejä tai poistamalla tarpeettomia tilejä. Kalastusalueen tulo- ja menotilien määrää ja nimeämistä ohjaavat ensisijaisesti kalastusalueen tarpeet.

Omien seurantarapeiden lisäksi on hyvä huomioida TE-keskuksen myöntämiin avustuksiin liittyvät raportointiehtot. Raportointi ei yleensä edellytä uusien kulutilien perustamista, vaan eri avustusten käyttöä voidaan seurata kulutileittäin yksilöimällä jokainen avustuspäätös kustannuspaikka/projektinumerolla. Esimerkiksi tietyn vuoden toimintarahalla maksetut kokouskulut voidaan eritellä kirjanpidossa kokouskulutilin koko saldosta toimintarahalle annetun kustannuspaikan/projektinumeron perusteella, eikä seurantaan tarvita useita erillisiä kokouskulutilejä. Jos omasta tilikartasta ei löydy luontevaa tiliä esim. edistämismäärärahalla rahoitetun projektin seurantaan, voi olla perusteltua lisätä karttaan uusia tilejä. Käytettävien tilien määrää ei kuitenkaan kannata paisuttaa tarpeettomasti, vaan pyrkiä seuraamaan avustusten käyttöä kustannuspaikkojen avulla.